



رضا شاه

در قاب ۱۹۰ تصویر



مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

www.ketab.ir



عنوان و نام پدیدآور	: رضاشاه در قاب ۱۹۰ تصویر/گردآوری و تدوین موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت.
مشخصات نشر	: تهران: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	: ۷۵۶ ص: مصور، عکس.
شابک	: ۳۰۰۰۰۰ ریال ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۵-۴۷۹-۵
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
پادداشت	: واژه‌نامه.
پادداشت	: کتابنامه.
پادداشت	: نامه.
موضوع	: رضا پهلوی، شاه ایران، ۱۲۵۷ - ۱۳۳۳.
موضوع	: ایران -- تاریخ -- پهلوی، ۱۳۰۴ - ۱۳۳۰
شناسه افزوده	: موسسه فرهنگی هنری قدر ولایت
رده بندی کنگره	: DSR1۴۸/۵۶ ۱۳۹۴
رده بندی دیویی	: ۹۵۵/۰۸۳۳۰۹۲
رده کتاب‌سازی ملی	: ۴۱۰۳۷۴۹



مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

رضاشاه

در قاب ۱۹۰ تصویر

پژوهش، گردآوری و تدوین: مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴ / شمارگان: ۱ جلد

حروفچینی: ظریفیان // لیتوگرافی: سحر // چاپخانه: آبنوس // تصاویر: صداقت

طرح جلد: امیر خلیلی فرد

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۴۹۵-۴۷۹-۵

قیمت گالینگور: ۳۰۰۰۰ تومان / قیمت شونیز: ۲۶۰۰۰ تومان

دفتر توزیع و پخش: خیابان پاستور - خیابان ۱۲ فروردین جنوبی - کوچه خاقانی پلاک ۸

تلفن: ۶۶۴۶۹۹۵۸-۶۶۴۱۱۱۵۱ / نمابر: ۶۶۹۷۰۲۰۵

نماینده‌گی‌های فعال در استانها و شهرستانها

اردبیل، مجتمع فرهنگی ولایت ۹-۵۵۳۳۷۴۷۷۷۷ // اهواز، رسانه پیداری ۱۱۷۲۵-۰۶۱۳۳۲۲۱۱۷۲۵ // اهر، حسینیه پاسداران ۰۲۴۲۵۲۳۳۰۵۱

بابل، مرکز فرهنگی سردار شهید حاج بهیر ۱۱۳۲۲۹۸۱۵۵ // بندر لنگه، فروشگاه قدر ولایت ۰۷۱۲۲۲۲۳۵۹۶ // بوشهر، کتابفروشی باران ۰۷۷۳۳۳۳۱۰۱۸

تهران، انتشارات صبح امید ۸۸۹۷۶۴۷۰ // تهران، چاپ و نشر بین الملل ۸۸۹۰۳۸۴۳ // تهران، فروشگاه کیهان ۶۶۴۰۳۴۷۹ // تهران، انتشارات مصلی نژاد ۰۷۱۵۴۳۳۶۹۶۶

شیراز، نمایشگاه قرآن و معترت ۰۷۱۳۳۳۳۳۷۴۳ // قم، بوستان کتاب ۰۲۵۳۷۷۴۴۱۵۵ // قم، سوره مهر ۰۲۵۳۱۰۷۴ // قم، بزم هدایت ۰۲۵۳۷۷۳۰۷۳۵

ساری، پخش کتاب رسالت ۰۱۱۳۳۳۳۳۷۴۳ // مرند، کانون فرهنگی شهید جان آقا ۰۹۱۴۲۴۱۲۳۷۹ // یاسوج، کتابفروشی القدير ۰۷۴۳۳۳۳۳۴۰۹

نشانی پایگاه اینترنتی: www.ghadr110.ir / نشانی پست الکترونیک: info@ghadr110.ir

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است



فهرست

پیشگفتار ۱۵

فصل اول رضاخان از تولد تا کودتا

- تصویر ۱: تولد و خانواده رضا ۲۱
- تصویر ۲: رضا در دامان دای ۲۶
- روایت ژنرال حمزه خان پنین ۲۷
- تصویر ۳: رضا در گروه قزاقها ۳۰
- تصویر ۴: زندگی در قزاقخانه و عرق خور ۳۳
- تصویر ۵: رضا، محافظ سفارتخانه‌ها! ۳۵
- تصویر ۶: رضا ماکسیم! ۳۶
- تصویر ۷: ازدواج دوم! ۳۸
- تصویر ۸: آتریاد همدان! ۴۰
- تصویر ۹: جشن آتریاد همدان و پرداخت هزینه‌ها توسط انگلیسیها ۴۲
- تصویر ۱۰: پیشینه رضاخان قبل از کودتا! ۴۴
- تصویر ۱۱: شناسایی رضاخان توسط اردشیر ریپورتر! ۴۹
- اردشیر ریپورتر در تهران ۵۰
- رضاخان در خاطرات اردشیر ریپورتر ۵۲
- تصویر ۱۲: انتخاب رضا به رهبری نظامی کودتا! ۵۹
- علت انتخاب رضاخان به فرماندهی کودتا! ۶۱
- تصویر ۱۳: نشانه هماهنگی قبلی رضاخان با انگلیسیها! ۶۳
- تصویر ۱۴: طرح نهایی کودتا! ۶۵
- تصویر ۱۵: دیدار رضاخان با ژنرال آیرونساید ۶۷

- تصویر ۱۶: تعهدات رضاخان به آبرونساید ۶۹
- تصویر ۱۷: مطالعه انگلیسیها روی شخصیت رضاخان! ۷۲
- تصویر ۱۸: کمیته آهن، مجری کودتا ۷۴
- تصویر ۱۹: کمیته زرگنده، مرکز سیاست انگلیس ۷۵
- تصویر ۲۰: قسمنامه رهبران کودتا! ۷۸
- تصویر ۲۱: شب سوم اسفند، قهوهخانه شاهآباد به دو روایت ۸۰
- روایت اول ۸۰
- روایت دوم ۸۳
- تصویر ۱: ورود رضاخان در رأس قوای قزاق به تهران ۸۶
- تصویر ۲۳: توطئه انگلیس به احمدشاه؛ از رهبران کودتا حمایت کنید! ۸۹
- رضاخان، روایت دیگر از انگلیسیها و طرح کودتا ۹۰
- روایتی از معرفی رضاخان به مامهای انگلیسی و پرداخت وجه به او از طرف انگلیسیها!! ۹۴
- سازماندهی و اجرای کودتا ۹۶
- تصویر ۲۴: واسطه‌های بین رضاخان و انگلیسیها ۱۰۱
- تصویر ۲۵: تأمین پول کودتا توسط بانک شاهنشاهی ۱۰۴
- تصویر ۲۶: تأیید دولت کودتا توسط انگلیس ۱۰۶
- تصویر ۲۷: انگلیس خود را قربانی نشان می‌دهد!! ۱۰۹
- تصویر ۲۸: هراس از بلشویسم، توجیه کودتا!! ۱۱۳
- تصویر ۲۹: چرا انگلیس به کودتا روی آورد و رضاخان را انتخاب کرد ۱۱۵
- تصویر ۳۰: تأمین امنیت کمپانیهای بریتانیا با سرمایه ملت ایران! ۱۲۰
- تصویر ۳۱: ملاقات فرستاده رضاخان با احمدشاه ۱۲۲
- تصویر ۳۲: گرفتن لقب سردار سپه برای رضاخان! ۱۲۴
- تصویر ۳۳: صدور اعلامیه «حکم می‌کنم»! ۱۲۷
- تصویر ۳۴: اعلام حکومت نظامی و موج دستگیریها! ۱۲۹
- تصویر ۳۵: سردار سپه وزیر جنگ کابینه سید ضیاء ۱۳۲
- تصویر ۳۶: رقابت رضاخان با سید ضیاء، عزل سید ضیاء از نخست‌وزیری! ۱۳۴
- تصویر ۳۷: ظاهرسازی انگلیسیها و رضاخان در ارتباط نداشتن باهم!! ۱۳۶
- تصویر ۳۸: تبعید سید ضیاء و باز گذاشتن دست نظامیان در اموال و املاک مردم ۱۳۸
- تصویر ۳۹: انتصاب نظامیان وفادار و جلب داراییها برای سردار سپه! ۱۴۲
- متمول کردن فرماندهان نظامی از جیب مردم! ۱۴۴
- تغییر و تحولات در ارتش و انتصاب هواداران به ریاست و فرماندهی قشون ۱۴۵



فصل دوم

رضاخان از پیروزی کودتا تا پادشاهی

- تصویر ۴۰: مسبب کودتا منم! ۱۴۹
- تصویر ۴۱: به دست گرفتن ارزاق مردم ۱۵۲
- تصویر ۴۲: ایجاد ناامنی و جنجال و تهدید، راه رسیدن به پادشاهی! ۱۵۳
- تصویر ۴۳: برخورد رضاخان با منتقدان! ۱۵۶
- تصویر ۴۴: رضاخان و استیضاح مجلس ۱۶۰
- تصویر ۴۵: تنی رضاخان از استیضاح مدرس و اقدام برای برهم زدن آن! ۱۶۲
- تصویر ۴۶: فهر صوری رضاخان! ۱۶۸
- تصویر ۴۷: رضاخان، رئیس وزراء! ۱۷۰
- تصویر ۴۸: رضاخان، ملک بزرگ مازندران! ۱۷۳
- چند ملک را نام ببر تا از تن انجام شود!! ۱۷۴
- تصویر ۴۹: کابینه رضاخان! ۱۷۶
- تصویر ۵۰: پیش روی رضاخان طبق نقشه انگلیسیها در قضیه خزعل ۱۷۸
- معامله با خزعل با وساطت انگلیس ۱۸۱
- نقش انگلیس در بازی خزعل و رضاخان! ۱۸۷
- تصویر ۵۱: بلشویک بازی انگلیسیها برای سرکوب میرزا کوچک جنگلی! ۱۹۱
- تصویر ۵۲: رضاخان، قتل و غارت مردم برای ترساندن آنان از نهضت جنگل ۱۹۵
- تصویر ۵۳: اختلاف بینداز، حکومت کن! ۱۹۹
- تصویر ۵۴: پرونده سازی و توقیف قوام السلطنه! ۲۰۲
- تصویر ۵۵: دخالت گسترده در انتخابات مجلس پنجم! ۲۰۴
- تصویر ۵۶: مطالبات رضاخان از مجلس پنجم! ۲۰۷
- تصویر ۵۷: سیلی زدن به مدرّس در مجلس ششم! ۲۰۹
- تصویر ۵۸: جمهوریخواهی رضاخان! ۲۱۱
- تصویر ۵۹: پاسخ رضاخان به استیضاح خود؛ کشتار و سرکوبی مردم ۲۱۴
- تصویر ۶۰: پول دادن به جراید برای تبلیغات جمهوری رضاخانی! ۲۱۶
- همکاری ملیون خوشنام با رضاخان ۲۱۶
- تصویر ۶۱: مقابله رضاخان با مخالفان جمهوری! ۲۱۹
- تصویر ۶۲: عقب نشینی رضاخان پس از دیدار با علماء! ۲۲۱
- تصویر ۶۳: بی اعتنایی مردم به رضاخان! ۲۲۴

- تصویر ۶۴: عوامفریبی و ریاکاری رضاخان برای کسب قدرت!! ۲۲۶
- تصویر ۶۵: سردار سپه، سرو پابرهنه در عزاداری!! ۲۳۰
- تصویر ۶۶: روشنفکران در هیأت مشاوره رضاخان! ۲۳۳
- تصویر ۶۷: فرماندهی کل قوای رضاخان، استنباط دکتر مصدق! ۲۳۵
- تصویر ۶۸: قهر دوباره سردار سپه؛ پدر وطن رفت!! ۲۴۲
- تصویر ۶۹: روشنفکران در راه بازگرداندن رضاخان به قدرت!! ۲۴۵
- تصویر ۷۰: مذاکراتی که منجر به ماندن و تقویت رضاخان شد!! ۲۴۹
- تصویر ۷۱: ردیدن مدرّس، ترفند هواداران رضاخان برای گرفتن رأی اعتماد مجلس! ۲۵۱
- تصویر ۷۲: مرده باد سردار سپه! ۲۵۴
- تصویر ۷۳: ضرب و شتم نمایندگان، رأی اعتماد به سردار سپه! ۲۵۹
- تصویر ۷۴: هم‌قسم شدن سوسیالیستها برای به قدرت رساندن رضاخان! ۲۶۲
- تصویر ۷۵: فریب و باری رضاخان با سوسیالیستها! ۲۶۷
- تصویر ۷۶: میرزا کریم خان شاهی، رفیق گرمابه و گلستان رضاخان! ۲۷۰
- تصویر ۷۷: تصرف شهربانی و تبدیل آن به زندانی مخوف برای آزادیخواهان! ۲۷۶
- تصویر ۷۸: قتل عشقی، تدارک حکومت نظامی! ۲۷۸
- تصویر ۷۹: قتل ایمبری و نسبت دادن آن به مجلس! ۲۸۲
- تصویر ۸۰: تحضّن مدیران جراید در مجلس شورای ملی، درخواست امنیت از رضاخان! ۲۸۶
- تصویر ۸۱: مراسله مدیران جرائد اقلیت و تحضّن آنها در پارلمان ۲۸۷
- تصویر ۸۲: هفتم آبان در زیرزمین خانه سردار سپه چه گذشت ۲۹۰
- تصویر ۸۳: منظره‌ای که پشت بهار را لرزاند! ۲۹۳
- تصویر ۸۴: افق خونین ترور و مرگ! ۲۹۵
- تصویر ۸۵: شیخ واعظ به جای ملک‌الشعرا کشته می‌شود! ۲۹۶
- تصویر ۸۶: قتل واعظ قزوینی منتقد به رضاخان! ۲۹۹
- تصویر ۸۷: سردار سپه در سفارت فرانسه پیگیر خبر کشته شدن ملک‌الشعرا بود! ۳۰۲
- تصویر ۸۸: مشغول کردن مردم برای اجرای نقشه سلطنت رضاخان! ۳۰۴
- تصویر ۸۹: رضاخان و بلوای نان برای جلوگیری از بازگشت احمدشاه! ۳۰۶
- تصویر ۹۰: بلوای نان، کشتار مردم، لبخند رضاخان! ۳۱۰
- تصویر ۹۱: ممانعت از بازگشت احمدشاه و محاصره ولیعهد! ۳۱۵
- تصویر ۹۲: اجتماع مشتی رند به حمایت از رضاخان! ۳۱۹
- تصویر ۹۳: تحضّن ساختگی از مردم برای سلطنت رضاخان! ۳۲۱
- تصویر ۹۴: تعزیه گردانی مخالفان قاجاریه توسط رضاخان! ۳۲۴

۳۲۸	تصویر ۹۴: مخالفان سلطنت رضاخان را بکشید!!
۳۳۳	تصویر ۹۵: مدرّس زنده است، ضارب ناشی بود!
۳۳۶	تصویر ۹۶: رشوه دادن رضاشاه برای اشغال پادشاهی در ایران!
۳۳۶	تکمیل پازل خلع قاجاریه
۳۴۰	تصویر ۹۷: حکومت موقت رضاخان!

فصل سوم

رضاشاه از خودکامگی تا قتل و غارت

۳۴۳	تصویر ۹۸: رضا پالانی، شاه می‌شود!!
۳۴۶	نقل منیر مصدق از این جلسه مجلس
۳۴۹	حیله با مستوفی‌الممالک
۳۵۰	تصویر ۹۹: حکم انزال ولیعهد
۳۵۲	تصویر ۱۰۰: گام آخر، ریختن رضاخان!
۳۵۳	ادامهٔ ریاکاری در دوران سلطنت
۳۵۶	تصویر ۱۰۱: دخالت وسیع شهربانی و مأمورین دولتی رضاخان در انتخابات مجلس مؤسسان!
۳۶۱	تصویر ۱۰۲: مجلس مؤسسان و سلطنت رضاخان!!
۳۶۵	تصویر ۱۰۳: انگلستان، اولین کشوری که سلطنت رضاخان را به رسمیت شناخت!
۳۶۷	تصویر ۱۰۴: من تاج نو می‌خواهم!!
۳۷۳	تصویر ۱۰۵: اوج تملّق‌گویی روشنفکران! جایی که رضاشاه هم اجراض می‌کند!!
۳۷۵	تصویر ۱۰۶: روشنفکران، نردبان ترقّی رضاخان!!
۳۷۷	تصویر ۱۰۷: پادشاهی رضاخان، امنیت سرمایه‌های انگلستان!
۳۷۹	تصویر ۱۰۸: شرط «اجرای تعهدات» و قبول رضاخان!
۳۸۱	تصویر ۱۰۹: سرّ مساعدت انگلیس به رضاخان!
۳۸۳	تصویر ۱۱۰: حمایت از ایران رضاخانی، بهترین سیاست برای انگلیس
۳۸۵	تصویر ۱۱۱: رضاشاه در بیم و هراس دائمی از انگلیس!
۳۸۷	تصویر ۱۱۲: ترتیب دربار باشکوه برای رضاخان!
۳۸۹	تصویر ۱۱۳: انتخابات مجلس چند دوره باید به دستور دولت باشد!!
۳۸۹	آخرین نمایش حکومت ملی، رضاشاه: انتخابات آزاد است!!
۳۹۲	تصویر ۱۱۴: مداخلهٔ آشکار دربار و رضاخان در انتخابات مجلس!
۳۹۵	تصویر ۱۱۵: پیشرفت نسبی به بهای جلوگیری از رشد و بلوغ سیاسی و سرکوب آرمانها!
۳۹۶	ظاهرسازی!!

- تصویر ۱۱۶: راضی نگهداشتن انگلیسیها و ناراضی نکردن روسها، سیاست رضاخان!..... ۳۹۹
- تصویر ۱۱۷: ازدواج چهارم!..... ۴۰۱
- ازدواج سوم و چهارم رضاخان!! و پاداش رضاخان به عامل این ازدواج!..... ۴۰۲
- ازدواج، برای ریشه‌دار نشان دادن خود!!..... ۴۰۳
- تصویر ۱۱۸: ایران، ملک مطلق من است!!..... ۴۰۵
- تصویر ۱۱۹: آقای سردار، راهی ندارد!!..... ۴۰۷
- تصویر ۱۲۰: مجلس، دولت و ملت یعنی اراده شاه!!..... ۴۰۸
- تصویر ۱۲۱: سوء ظن و رفتار رضاخان با وزراء!..... ۴۱۵
- تصویر ۱۲۲: تخی تواناییهای رضاخان، خطر در کمین!!..... ۴۱۸
- تصویر ۱۲۳: تفهیر قانون اساسی به نفع رضاخان از سوی منورالفکران!..... ۴۲۰
- تصویر ۱۲۴: پس من خودم به خودم چه شد؟!..... ۴۲۴
- تصویر ۱۲۵: دستگیری، تفسیر قتل مدرّس، لکه ننگ بر دامان رضاخان!!..... ۴۲۶
- توقیف و تبعید مدرّس..... ۴۲۸
- تصویر ۱۲۶: نصیحت مدرّس به رضاخان محرومیت بهتر است از جمع کردن مال و ملک!..... ۴۳۷
- تو فقط سرباز خوبی هستی و نه بیست!..... ۴۳۹
- تصویر ۱۲۷: مدرّس در رضاخان چه می‌دید؟!..... ۴۴۱
- تصویر ۱۲۸: بی‌رحمی قساوت‌آمیز جلادهای رضاخان با مدرّس!..... ۴۴۵
- تصویر ۱۲۹: قتل فرّخی یزدی به دستور رضاخان!!..... ۴۴۷
- تصویر ۱۳۰: تمدید قرارداد نفت به مدت ۶۰ سال دیگر!!..... ۴۵۰
- رضاخان در دوره ریاست وزرائی از تمدید قرارداد صحبت به میان می‌آورد..... ۴۵۱
- انعکاس تمدید قرارداد در کشور..... ۴۵۲
- تسلیم رضاشاه به خواست انگلیسیها!!..... ۴۵۴
- تصویر ۱۳۱: شاه ترسید و قرارداد را تمدید کرد!!..... ۴۶۰
- تصویر ۱۳۲: این گوشه‌های را باز کن والا معدومت می‌کنم!!..... ۴۶۵
- تصویر ۱۳۳: قتل صمیمی‌ترین دوست!..... ۴۷۰
- سردار اسعد در مجلس رضاخان!..... ۴۷۲
- تصویر ۱۳۴: قتل تیمورتاش، وزیر دربار مقتدر رضاخان!..... ۴۷۵
- تصویر ۱۳۵: عاقبت نوکری برای رضاخان!..... ۴۷۸
- تصویر ۱۳۶: نمی‌کُشمش!!..... ۴۸۲
- تصویر ۱۳۷: غضب و بدبینی شاه، دامن یارانش را گرفت..... ۴۸۴
- تصویر ۱۳۸: قتل عبدالحسین دبیبا!..... ۴۸۶



۴۸۸		اظهارات سید جعفر غسال
۴۸۹		تصویر ۱۳۹: قتل نصرت‌الدوله، هموارکننده راه رضاخان به پادشاهی!!
۴۹۲		تصویر ۱۴۰: جنایت و وحشی‌گری، جلوی دیدگان رضاخان!!
۴۹۴		وحشی‌گری عجیب!
۴۹۶		جنایت علیه خاندانهای ایلات!!
۵۰۰		تصویر ۱۴۱: مجلس شورای ملی، یک مؤسسه دولتی زیر نظر وزیر دربار!!
۵۰۶		ماهیت و ساز و کار انتخابات از دوره هفتم تا سیزدهم
۵۰۸		نمایندگان فرمایشی، اقتضای دیکتاتوری رضاشاه
۵۱۰		سند از داخله رضاخان در امر انتخابات مجلس شورای ملی
۵۱۳		تصویر ۱۴۲: عاقب خوش‌خدمتی سوسیالیستها: کاری می‌کنم که این آجرها برایش گریه کنند!!
۵۱۴		تصویر ۱۴۳: ایجا وحشت و زبونی در دولتمردان و مقامات، سیاست رضاخان!

فصل چهارم

رضاشاه و ضدیت با دین تابرکناری و مرگ در غربت

۵۱۹		تصویر ۱۴۴: تغییر لباس ملی، به بهانه لباس متحدالشکل!!
۵۲۰		لباس متحدالشکل
۵۲۲		تصویر ۱۴۵: تغییر لباس یک ملت، فاصله ما با خارجی‌ها فقط یک کلاه است!!
۵۲۳		متحدالمال: آداب استعمال کلاه بین‌المللی
۵۲۶		تصویر ۱۴۶: ایجاد محدودیت برای روحانیون
۵۲۶		متحدالمال
۵۲۸		تصویر ۱۴۷: قیام مردم مشهد و قتل عام رضاخان!
۵۳۷		تصویر ۱۴۸: چگونگی قتل اسدی متولی حرم رضوی
۵۴۰		تصویر ۱۴۹: سفر امان‌الله خان و همسر بی‌حجاب او به تهران!
۵۴۲		تصویر ۱۵۰: چهل روز آموزش حضوری برای تقلید غرب‌گرایی از آتاتورک!
۵۴۳		آرزوی رضاخان، مثل ترکیه شدن!
۵۴۷		تصویر ۱۵۱: ردیالانه‌ترین اقدامات برای کشف حجاب رضاخانی!
۵۴۸		اقدام رضاخان در کشف حجاب، خواسته غربیها بود!
۵۵۶		تصویر ۱۵۲: اندیشه غالب در رضاخان، حرکت به سمت فرهنگ غربی!
۵۶۳		تصویر ۱۵۳: قتل دکتر تقی ارانی
۵۶۵		تصویر ۱۵۴: این پدرسوخته را ببر زندان!
۵۶۷		تصویر ۱۵۵: استبداد در داخل، تسلیم و ذلت در خارج
۵۶۹		تحقیر مردم و مدیران، روش رضاخان!!

- تصویر ۱۵۶: ادامه غصب اموال مردم! ۵۷۲
- تصویر ۱۵۷: بی‌اعتنایی به شکایتهای مردمی! ۵۸۱
- اطحاریه وزارت مالیه ۵۸۵
- بخشی از ظلمها و تحمیلهای افشار طوس در مازندران ۵۸۵
- تصویر ۱۵۸: ثروت رضاشاه و چگونگی جمع‌آوری آن ۵۸۷
- تصویر ۱۵۹: اندوخته‌های رضاشاه در بانکهای خارجی! ۵۹۰
- تصویر ۱۶۰: مصالحه اموال مردم به محمدرضا، و فریبکاری او ۵۹۳
- متن صلحنامه رضاشاه ۵۹۳
- متن فرمان مصالحه محمدرضا شاه ۵۹۳
- برگشت املاک به محمدرضا شاه ۵۹۴
- تصویر ۱۶۱: یک راهزن بزرگ بجای راهزنان متعدد! ۵۹۷
- فهرست شرکتها و درسساز وابسته به خانواده پهلوی ۵۹۸
- بانکها، شرکت‌های بیمه و درسساز ۵۹۹
- صنایع فلزی ۶۰۰
- صنایع متفرقه ۶۰۱
- صنایع نساجی ۶۰۲
- صنایع ساختمانی ۶۰۲
- معادن ۶۰۳
- شرکت‌های ساختمانی ۶۰۳
- صنایع غذایی، واحدهای کشاورزی و دامداری ۶۰۶
- بازرگانی ۶۰۸
- خدمات ۶۰۸
- تصویر ۱۶۲: پیمان سعدآباد، نشانه نفوذ انگلیس در ایران! ۶۱۱
- پیمان سعدآباد، بخشش اراضی ایران، به کام انگلیس! ۶۱۲
- تصویر ۱۶۳: سفر به ترکیه و مجنوب آتاتورک شدن! ۶۱۳
- پهلوی عازم ترکیه شد ۶۱۴
- اولین ملاقات ۶۱۵
- تصویر ۱۶۴: بخشیدن ارتفاعات آراارات به ترکیه!! ۶۱۶
- منظور این تپه و آن تپه نیست ۶۱۶
- تصویر ۱۶۵: از امتیاز غیرقانونی نفت بحرین تا بخشش بحرین!! ۶۱۸
- تصویر ۱۶۶: ساختن راه‌آهن جنوب به شمال، راه‌آهنی که انگلیسیها می‌خواستند!! ۶۲۰
- مخالفت صریح احمدشاه ۶۲۰

۶۲۳	انگلیسیها با ایجاد حکومت تمرکز قدرت به مقصود رسیدند
۶۲۵	تصویر ۱۶۷: ماهیت نوسازی رضاخانی!
۶۲۷	نمایش پیشرفت و تمدن!!
۶۳۰	تصویر ۱۶۸: علما و مردم متدین در زندان رضاخان!
۶۳۴	تصویر ۱۶۹: ورود رضاخان با چکمه به حرم!!
۶۳۸	تصویر ۱۷۰: قتل حاج آقا نورالله اصفهانی!
۶۳۹	ابلاغیه ریاست وزراء
۶۴۸	تصویر ۱۷۱: نابودی تشیع و مراسم آن، هدف بزرگ رضاخان!
۶۵۰	تصویر ۱۷۲: کدام مسجد؟ چرا رفتید؟
۶۵۲	تصویر ۱۷۱: حمایت زرتشتیان از رضاخان و سوء استفاده او از زرتشتیان!!
۶۵۷	تصویر ۱۷۴: اشغال ایران در جنگ دوم جهانی و فرار رضاخان مدعی اقتدار!
۶۶۰	تصویر ۱۷۵: اشغال ایران و فرو ریختن رضاخان قلدرمآب!
۶۶۵	تصویر ۱۷۶: ورود متفقین و نمایش «مقاومت» رضاخان!!
۶۶۸	تصویر ۱۷۷: حمله متفقین به تالش و کشتن لشکرها در همان ساعات اولیه!!
۶۷۱	جنگ سه روزه از نگاه خبرنگار انگلیسی
۶۷۵	تصویر ۱۷۸: یال و کوپال فرو ریخت!
۶۷۸	تصویر ۱۷۹: دستور است که تیراندازی نکند!!
۶۸۰	تصویر ۱۸۰: رضاخان و التماس از فروغی!!
۶۸۳	تصویر ۱۸۱: رضاخان تسلیم می‌شود!!
۶۹۶	تصویر ۱۸۲: رضاشاه، دیکتاتوری که احساس حقارت و کوه خوارگی!!
۷۰۰	تصویر ۱۸۳: اعتراف انگلیس به وابستگی رضاخان!!
۷۰۴	تصویر ۱۸۴: اعتراف محمدرضا در به سلطنت رسیدن رضاخان توسط انگلیسها و خواستن تأمین از سوی انگلیس برای سلطنت خود!!
۷۰۷	تصویر ۱۸۵: سفیر انگلیس خطاب به محمدرضا به یاد بیاورید پدر شما «بهتر» بود!
۷۱۰	تصویر ۱۸۶: فرجام دیکتاتور
۷۱۴	تصویر ۱۸۷: ثروت رضاخان در ژوهانسبورگ در زمان مرگ!
۷۱۶	تصویر ۱۸۸: انتقال جنازه رضاخان به تهران!!
۷۲۱	تصویر ۱۸۹: تخریب آرامگاه رضاخان پس از انقلاب اسلامی
۷۲۴	تصویر ۱۹۰: محاکمه شاه و رژیم پهلوی و عمال او!!
۷۳۹	نمایه اشخاص
۷۴۵	نمایه موضوعی
۷۴۹	نمایه اماکن
۷۵۳	منابع

پیشگفتار

تاریخ معاصر ایران - بویژه از دوران نهضت مشروطه تا به امروز - فراز و نشیبهای فراوانی دارد و برای ملت ایران، لایحهها و شادیها، شکستها و پیروزیهای را ثبت کرده است. یکی از این مقاطع حساس، شروع نهضت مشروطه تا کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ است. در این دوره مهم، دخالت ابرقدرت آن روز (انگلیستان) نهضت را از مسیر عدالتخواهی خارج و با همکاری نزدیک جمعی از متورالفکران غرب زده، رژیم مشروطه را - با قانون اساسی برگرفته از بلژیک و فرانسه و با رنگ و بوی غربی! - برقرار ساخت و نهضت مردم را به پای دولتمردان و تحصیل کردههای غرب، و به سود منافع نامشروع خود، مصداق کرد.

از آن جا که تمامی آنچه بر پایه یبای پیران می خواست، محقق نشده بود؛ در صدد برآمد تا با مشارکت روشنفکران مرعوب و وابسته به غرب، قزاقهای گرسنه و آواره، کودتایی را برپا کند و بیش از گذشته امورات ایران را به دست گیرد، برای این مقصود استقرار یک رژیم مستبد و قلدرمآب ضروری بود و برای تشکیل آن رضاخان پالانی را شناسایی و سید ضیاءالدین طباطبایی روزنامه نگار را به عنوان عنصر سیاسی همراه این نظامی دارای ویژگی مورد نظر نمود و کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ را سازمان دهی و اجرا کرد.

علی رغم اسناد و شواهد فراوان و مکرر و مستند از این کودتا، منافع عوامل و دولتمردان در آن، برخی تلاش می کنند که رضاخان و رژیم پهلوی را ادامه طبیعی مشروطه قلمداد نموده و ویژگیهایی برای آن بازگو کنند که به هیچ عنوان، با تاریخ و آنچه از آن ثبت شده است، مطابقت ندارد.

گذشته از اسناد مکاتبات منتشر شده، خاطرات کسانی که در آن زمان با رضاخان همکاری داشته و در کودتا و پس از آن در برپایی و استقرار رژیم پهلوی نیز تلاش زیادی داشتند، نشان می دهد که رضاخان همواره مستظهر به پشتیبانی پنهان و آشکار انگلیس و عوامل اینتلیجنس سرویس و ایادی آن سازمان اطلاعاتی در داخل کشور بوده است.

رضاخان تلاش زیادی می کرد تا خود را در عمل مستقل و خارج از حوزه تأثیر و دخالت دولت و سفارت انگلیس نشان دهد؛ و گاه ناسازی یا مصوبه ای هم می گذراند تا این تظاهر، رنگ بیرونی و مصداقی هم داشته باشد!

انگلستان هم که از تجربه رجال وابسته به خود در کش و قوسهای مشروطه و نگاه منفی مردم به

آنها، درس گرفته بود؛ می‌کوشید تا به گونه‌ای از رضاخان حمایت کند که در انظار عمومی، بازتاب منفی نداشته و رضاخان از عواقب آن برکنار باشد! عوامل متعدد انگلیس در حلقه‌های اطراف رضاخان و در مناصب مختلف - مخصوصاً در چهره‌های ناشناخته - القاء نظرات دولتمردان انگلیس و پیگیری آنها را به عهده داشتند!

رضاخان سه خصوصیت ویژه داشت که برای منافع دولت انگلستان و آنچه منوالفکران از استقرار رژیم پهلوی می‌خواستند، به کار می‌آمد و اهداف آنها را برآورده می‌ساخت:

اول: قلدری و به تبع آن ادبیات و رفتارهای خارج از عُرِف سیاستمداران و دیپلماتها با عناصر داخلی.

دوم: اسلام‌نیزی و تمایل به فرنگی شدن ظاهر مردم و کشور.

سوم: زرینی در برابر بیگانگان و قلدرهای بین‌المللی.

این سه خصلت برای انگلیس و منوالفکران وابسته، یک موقعیت ممتاز و یک فرصت استثنایی را فراهم می‌آورد.

خصلت اول سبب شد تا نخست انگلیس برای ایجاد دولت مقتدر مرکزی و سرکوب جنبشهای ضد بیگانه مانند نهضت جنگل و قیام خانانی و نیز ایلات و عشایر میهن‌دوست و مقاوم در برابر تجاوزات انگلیس، جامه عمل بپوشد. انگلیس حتی حاضر شد برای این امنیت مورد احتیاج تجارت خود و اکتشاف و بهره‌برداری از حوزه‌های نفتی، بهره‌ای چون شیخ خزعل را وادار به تسلیم و کرنش و مصالحه با رضاخان کند! منوالفکران در همین راستا به توجیه عملکرد رضاخان پرداختند و امنیت حاصل از آن را «نجات کشور» و رضاخان را «ناجی» معنی کردند! جنایاتی که رضاخان برای امن کردن کشور و تأمین منافع استکباری و استعماری انگلیس انجام داد، روی خونریزهای تاریخ را سفید کرده است. هرجا صدایی بلند شد و ایستادگی در برابر اقدامات ضد ملی و اسلامی او انجام گرفت، بشدت سرکوب شد، قلمها را شکست، زبانها را در دهانها بست، زندانیان را به خوف شهربانی را از زندانیان پُر ساخت، جنایتکارانی چون پزشک احمدی و سرپاس مختاری را به جان مال مردم حاکم کرد. سران ارتش را بر ایالات مختلف ایران مسلط ساخت و به آنان اجازه داد به شرط پرداخت حق‌السهم رضاخان، هرچه می‌خواهند از مال و ملک مردم بگیرند و در حاشیه امن باشند! به آنان و مأموران نظمیه اجازه داد تا در انتخابات مجلس دخالت کنند، بلکه لیستهایی که از مراکز داده می‌شد از صندوقهای رأی بیرون بیاورند و افراد مستقل را اجازه انتخاب شدن ندهند. قدرت و تلاش رضاخان برای این اهداف به کار رفت و بدین منظور دولت، مجلات و جراید را کاملاً تسلیم محض خود درست کرد! و به بستن مطبوعات و قلم‌داران منتقد پرداخت به گونه‌ای که در یک نوبت اصحاب جراید مجلس شورای ملی متحصن شده و خواستار امنیت شدند.

خصلت دوم رضاخان برای انگلیس و منوالفکران و منحرفان - که زخم حضور روحانیت و احکام و باورهای اسلامی را از فتوای میرزای شیرازی و مخالفت‌های ملا علی کنی با قراردادهای استعماری

و ایستادگی شیخ فضل‌الله نوری در برابر انحراف مشروطیت را بر دل داشتند - این امکان را فراهم آورد که با اسلام و جلوه‌های ایمانی آن و احکام نورانیش برخورد قهرآمیز و خشونت‌بار داشته باشند. راه را برای این برخورد خائنانه، روشنفکرانی چون محمدعلی فروغی با بردن رضاخان به ترکیه و آشنا کردن او با آتاتورک، هموار کردند. تغییر لباس ملی ایرانیان، کشف حجاب، محدودیت لباس روحانیت، مبارزه با روضه‌خوانی و عزاداری، برخورد با حوزه‌های علمیه و علما و... از جمله دستاوردهای نفرت‌انگیز خصلت اسلام‌ستیزی و تمایل رضاخان به ظواهر تمدن غربی بود.

دستگیری و تبعید آیت‌الله سیدحسن مدرس، که خدمات برجسته‌ای به ملت ایران نموده بود؛ برخورد قهرآمیز و دستگیری و زندانی کردن آیت‌الله سید عبدالله شیرازی و آیت‌الله آقازاده و بسیاری از علمای اسلام؛ برخورد خشونت‌آمیز با آیت‌الله باقی در حرم حضرت معصومه علیها السلام، گوشه‌ای از مخالف و شدت عمل رضاخان با روحانیت است که طبق تصریح جاسوس انگلیس، اردشیر ریپوتر (جی)، او به زبان این نوع رفتار و برخورد را القاء کرده بود!

امام خمینی دوره یداد رضاخان و ظلم او بر روحانیت، چنین یاد می‌کند:

از جور رضاشاه که یاد کنیم زین دیو، بر که ناله بنیاد کنیم
آن دم که نفس بود، ناله نیست اکنون نفسی نیست که فریاد کنیم

و اما خصلت سوم، که خصلت مس‌مدین و حکام بریده از مردم است، رضاخان را وادار به اجرای خواسته‌های بیگانگان کرد و در حوادث، مانند کشتن راه‌آهن مورد احتیاج انگلیس از جنوب به شمال - علی‌رغم نظرات کارشناسی مخالف با این اقدام - سوزاندن اسناد و مدارک مربوط به ظلم‌های انگلیس در جریان قرارداد ۶۰ ساله نفت داری و تمهید مجدد این قرارداد که حدود ۳۰ سال آن گذشته بود برای ۶۰ سال دیگر!! زبونی و درماندگی او را در غلظه کردیم. ارتشی که رضاخان آراسته بود و به آن افتخار می‌کرد و به ملت گرسنگی داده بود تا شکم آن را پُر کند؛ در حمله متفقین در شهریور ۱۳۲۰ فقط یک ساعت و بلکه کمتر از آن از هم گسیخت و اسیران ارشد آن فرار کرده و پادگانها را تخلیه کردند!! رضاخان زبون‌تر از همیشه به التماس از فرانس می‌خواهد که وساطت کند و برای او امان‌نامه برای خروج از ایران بگیرد و فرزندش محمدرضا را حمله کند تا به تاج و تخت برسد و جان‌نشین او شود!!

متأسفانه بعد از انتشار اسناد فراوان از خیانت و جنایت رضاخان و اطرافیان طماع و فرصت‌طلب او، هنوز برخی از منورالفکران دانشگاهی و دل در گرو غرب داده، این اتهامات جدی و ثابت شده از او را نادیده می‌گیرند و به تمجید از او می‌پردازند! بی‌گمان این افراد آگاهانه دست به تحریف تاریخ و فریب جوانان می‌زنند و به احتمال قوی، ریشه این حرکت در مخالفت‌شان با اسلام و روحانیت است که رضاخان سمبل قلدرمایی در این زمینه است و لذا قرابتی بین خود و او احساس می‌کنند.

همچنین ملاحظه می‌شود که اغلب فیلمسازان، رمان‌نویسان و مورخان در زمینه بررسی و نقد دوران رضاخان و اقدامات او، گاه کم‌کاری حساب شده‌ای دارند! محمدرضا پهلوی چون در زمینه فساد

و وابستگی و تباهی، اقداماتی آشکار داشته است و طبعاً درخور دفاع نیست، بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرد اما در مورد رضاخان، نوعی سکوت دیده می‌شود و گاهی فقط اشارات مختصر و ناکافی و جسته و گریخته‌ای وجود دارد.

در این مجموعه، خاطره‌هایی را ملاحظه می‌کنید که سندهای قطعی از تاریخ کودتا و دوره سلطنت رضاخان هستند. تلاش کردیم تا از کسانی که با رضاخان به نوعی همکاری نزدیک داشتند مانند یحیی دولت‌آبادی، اعظام‌الوزاره (قدسی)، سلیمان بهبودی (نوکر و همراه همیشگی رضاخان)، دکتر محمد مصدق (مصدق‌السلطنه)، محمدتقی بهار (ملک‌الشعرا)، سیدحسن تقی‌زاده، و ... روایت‌های ادعایاتی را بر قناری او را بر حسب زمان انجام و رویداد آنها، استخراج و منظم و ارائه دهیم. در واقع کار خاصی انجام نشده بلکه آنچه در تاریخ مضبوط است و پراکنده، گردآوری و منسجم ساختیم و ضاویر متناسب هر خاطره و رخدادی را از همان منابع انتخاب و ارائه داشته‌ایم. هرچند با تلاشی که برای اعاده کثافت عکسها صورت دادیم، برخی از آنها همچنان از کیفیت مناسبی برخوردار نیستند.

سبک و سیاق نوشتار، واقع‌نگاری، بیان رویدادهاست که به نوعی تحلیل مستند را در خود دارد و تلاش گشته که با همان روش و شیوه نوشتاری - که این افراد در منابع خود ذکر کرده‌اند - رخدادها را نقل کنیم. از مؤسسه تحقیقات تاریخ و اسرار ایران که مساعدت خوبی در زمینه تأمین برخی از عکسها داشته است، تشکر می‌نماییم.

امید است بعد از انتشار این کتاب، کسانی که منابع و مطالب دیگری در اختیار دارند یا عکسهای باکیفیت مناسب‌تری دارند، برای تعمیق و تعالی این اثر ما را یاری کنند.

در طول این بررسی، به بیانات ارزشمندی از حضرت امام خمینی (ره) - که خود شاهد صادق دوره رضاخان و حوادث بسیاری از آنان بودند - برخوردیم. همچنین به بیانات ارزشمندی از امام خامنه‌ای در این زمینه وجود دارد، لکن به دلیل برجستگی شخصیت حضرت امام خمینی (ره) و حضرت امام خامنه‌ای (مدظله)، از آوردن بیانات آنان در کنار خاطرات و نقل‌های دیگران خودداری شد تا تمامی آنچه گرد آورده‌ایم از زبان کسانی باشد که یا دمخور رضاخان بوده‌اند و یا مخالفان صریحی او نبوده‌اند تا در ذهن خوانندگان کوچک‌ترین شائبه‌ای به وجود نیاید.

به مردم مقاوم و بصیر ایران - بویژه به جوانان و دانشجویان - اطمینان می‌دهیم آنچه در معرض نظر و مطالعه آنان قرار گرفته با دقت انتخاب گشته و مستند می‌باشد. قطعاً برای مقابله با فتنه‌گرانی که با انکار بخش مهمی از تاریخ و مستندات آن و با تحریف بخشی دیگر از وقایع آن، می‌خواهند فضای فکری و روانی جامعه دانشگاهی را غبارآلود و غیرقابل تشخیص کنند، علم و آگاهی به این مجموعه واقعیتهای و حقایق می‌تواند بصیرت لازم را فراهم سازد و آنچه رهبر معظم انقلاب اسلامی بارها مطرح و به عنوان دغدغه خود از آن یاد کرده‌اند - یعنی مطالعه جدی تاریخ و فراگرفتن درسها و عبرتهای آن بویژه از سوی جوانان - محقق گردد. ان شاء الله

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت